

איצרות

גליון שבועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

להתוודע ולהגלות

כי עיקר מטרת דברינו במקום זה בשבוע שעבר, היה כדי להוציא מלבם של אי אלה אנשים שהולכים בשרירות לבם ו"מתחזקים" בנקודות הטובות שבהם כאמצעי להרגיע את מצפונם מהרהורי הרטה ותשובה שלימה באמת, ובפרט מי שאומרים שחס ושלום יש להתחזק גם לפני החטא. רחמנא ליצלן מהאי דעתא.

מי כמו עלון "איצרות" מרעף טל של התחזקות במידה גדושה בכל עת מצוא, כולל באמצעות מדור זה שהלך לפעמים כמעט עד הקצה בהחזרת העיקר הגדול שטבע מוהרנ"ת "נאר אומרה" – רק אומרה, לאמור, שכל דרכנו היא להתחזק בנקודות הטובות בכל עת ורגע.

אפס כי למען הסר ספק מן הלב שכאילו כבר בוטלה מצוות התשובה, ואין כבר צורך, חלילה, בהרטה על העבר וקבלה על העתיד, אמרנו לכתוב פעם אחת על כך שמוהרנ"ת בתחילת ספרו הגדול "ליקוטי הלכות" כותב שכשם שלפרה אדומה יש תמונה של "מטרתה" טמאים ומטמאת טהורים", כך התחזקות שאינה כראוי, לא די שאינה מרוממת את האדם, אלא מזיקה יותר ה"ו".

אי לכך אין שום מקום כלל ועיקר לטפול עלינו כוונות וזונויות, שכאילו רצינו ב"דבר העורך" שבגליון הקודם להוריד כמלוא נימא מחשיבות ההליכה בדרכי ההתחזקות; אדרבה ואדרבה, כאמור אנו כותבים תמיד אך ורק על הצד החיובי שבתורת ההתחזקות, כפי שזה קורה ברוב המכריע של המקרים, שכולנו נוקקים להתחזקות תמיד כאוויר לנשימה ממש.

העורך

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	ו	טו.	כג	תסט תע	כב
א	ז	טז:	כד	תעא תעב	יזא ב
ב	ח	טז:	כה	תעג תעד	ג
ג	ט	טז:	כו	תעה תעו	ד
ד	י	יז.	כז	תעז תעה	ה
ה	יא	יז:	כח	תעט תפ	ו
ו	יב	יח.	כט	תפא תפב	ז

י"ל ע"י "אוצרות ברסלב"

ת.ד. 50617 בית שמש

טל. במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000

בארה"ב 718-8552121 (1)

באנגליה 203-6085819 (44)

מוקד הישועות 1800-81-81-81

הפצה למנויים ובתי כנסת: 057-3100646
הנצחה, תרומות ופרסום: 02-9993338

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
braslav@actcom.net.il

י"ר הוועדה הרוחנית: הרב שמעון טייכנר
עורך: נתן אנטשין natananshin@gmail.com
מפיץ: נוחעם א. ברזעקי

ההתחזקות – סולם שמגיע לשמים

"שויתי ה' לנגדי תמיד, היינו שתמיד אני משים ומשווה ה' לנגד עיני, כי אף על פי שאני רחוק ממנו יתברך, אף על פי כן ה' לנגדי תמיד בכל מקום, כי אני מוצא בעצמי נקודה טובה" (ליקוטי הלכות, השקמת הבוקר א, ה) – – –

רבי נתן מסביר לנו אפוא שפירושו המעשי של "שויתי ה' לנגדי תמיד" זה לחשוב על הנקודות טובות שלנו תמיד! "כי הנקודה טובה שאדם מוצא בעצמו, זה בחינת אלקות כביכול. כי כל הטוב מאתו יתברך, כי אורייתא וישראל וקוב"ה כולא חד. נמצא, כשיש בישראל איזה נקודה טובה, דהיינו איזה מצוה או דבר טוב – זה הטוב הוא אהדות גמור עמו יתברך, כי טוב ה' לכל, וכמו שכתוב 'עצמו וראו כי טוב ה' , כי כל הטוב שנמצא בכל מקום שהוא, הוא הכל ממנו יתברך" (שם).

לאמור, שכאשר אנו מוצאים בעצמנו נקודה טובה, אנו בעצם מוצאים בעצמנו אלקות. וכשאנחנו מחפשים אחר נקודה טובה, אנחנו בעצם מחפשים היכן מאיר בנו אור ה'. וכשאנו חושבים על הנקודה טובה, אנחנו בעצם חושבים על ה'.

אמור מעתה, שכאשר רבינו מלמד אותנו לחפש את הנקודות טובות ולשמוח בהם – הוא לא רק מלמד אותנו איך לא להיות עצובים, ואיך להיות במצב-רוח טוב; הוא מלמד אותנו, להתחבר לאלקות שבתוכנו. לחפש היכן מתגלה בנו אור ה', היכן ה' שוכן בתוכנו, למצוא את הנקודה ולהתחבר אליה, להעריך אותה ולשמוח בה – ועל ידי כך להיות דבוקים באור ה'!

הן על כך ועל כל שאר דיבורי ההתחזקות של רבינו הקדוש, נאה להמליץ את הנאמר בפרשת השבוע: "סולם מוצב ארצה וראשו המגיע השמימה"; אלה לכאורה חיזוקים פשוטים שיוזרים עד לעמקי התהום, אך ראשם תחוב בשמי השמיים.

תורת ההתחזקות של רבינו הקדוש, איננה מיועדת אפוא רק למרי נפש שמתהלכים שפופים בצדי דרכים, כפי שמצוות השמחה איננה מיועדת רק למדוכאים. ההתחזקות היא חובתו של כל יהודי שחפץ לעבוד את בוראו באמת. גם אם הוא אינו מדוכא וגם אם הוא איש מצליח. ולכן גם: לימוד 'תורת ההתחזקות' על כל פרטיה ורקדוקיה נחוצה לכל החפץ להכיר ולעבוד את בוראו.

מי לא שמע על 'אומרה'? מי אינו יודע שצריך לשמוח בנקודות טובות? כיום אף לא צריך להיות חסיד ברסלב כדי לדעת זאת. הרחוב כבר מלא מדבקות שקוראות: "אחי, ה' אוהב אותך" ומלמדות אותנו למצוא בעצמנו את הנקודות הטובות ולהתעורר מהן.

הדרך הזאת כבר הפכה מזמן נחלת הכלל, ובמיוחד לנחלתם של העוסקים בחינוך; 'אומרה' הפכה להיות אבן פינה לכל שיטת חינוך מצליחה. הכל כבר יודעים שכדי לקרב בחור לה' יתברך, צריך לעורר בו את ההערכה הטובה שבו.

אך עדיין עולם כמנהגו נוהג, את השמחה בנקודות הטובות משאירים למקרי חירום, לבחורים שלא הולכים בתלם / לצעירים שה'שטייגן' שלהם לא נראה באופק / לאנשים שאיבדו את המרץ / לפושטי רגל... אבל בחור מוצלח, שלומד בהתמדה, וגם מתפלל בכוונה – מה צורך יש לו בנקודה טובה? למה שישמח בנקודה טובה, וכי הוא אומלל או מדוכא...?

אכן במבט שטחי, 'אומרה' יכולה אולי להישמע כטפיהת שכס נעימה גרידא, או לכל היותר שיטה יעילה לביטחון עצמי, או לעצירת התדרדרות רוחנית. אך המבט של רבינו הוא לא כך; אצל רבינו הקדוש, השמחה בנקודה טובה, היא לא רק עידוד לשבורי לב, אלא גם דרך לבני עליה. השמחה בנקודה טובה היא דרך חיים! היא דרך של התקרבות אל ה' באמת.

ולכן יש להשיקע הרבה כדי לשמוח בנקודה טובה, לא רק בגלל שאם לא נשמח, נהיה עצובים, אלא משום שהשמחה בנקודות טובות, היא זו שהופכת אותנו ליהודים אמיתיים, ליהודים שדבוקים אל ה' באמת.

בסעיף הראשון של ה'שולחן ערוך', כתב הרמ"א: "שויתי ה' לנגדי תמיד, הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלקים". האם חשבתם פעם איך מקיימים זאת למעשה? איך באמת יכול בן-אדם פשוט כמונו לשוות את ה' לנגדו תמיד?

ובכן, מוהרנ"ת מוריד לנו את ה'שויתי ה' לנגדי תמיד' הלכה למעשה:

האמונה באל אחד תלויה באמונה בצדיק

מהשער החמישים, שהוא הקוץ של האות ד' של "אחד".
וביאור העניין לעבודת ה' הוא:

כל מ"ט שערי הקדושה, הם שערים שבהם יכול אדם להכנס לתוך היכלות הקדושה ולהשיג את גדולת הבורא. אך שער החמישים הוא השער שבו "נכללים" בה' אחד ממש מתוך געגועים אינסופיים אלו ובביטול גמור אליו יתברך. לפיכך, שער זה הוא הנותן את הכח ואת האור לכל מ"ט השערים האחרים, שכן בלעדי הרצון והביטול הגמור אל ה' אין כל תועלת במדרגות גדולות ככל שיהיו.

את אור השער הליה – אור שער החמישים, אור הרצון והגעגוע הבלתי פוסק – מחדיר בנו צדיק האמת; הוא זה שמאיר בלב האדם את אור הרצון והגעגוע, הביטול וההיכללות הגמורה בה'.

"כי הרצון העליון הוא בחינת שער החמישים, שמשם נמשכין כל הארבעים ותשעה שערים שהם בחינת מ"ט אותיות שבקריאת שמע, שעיקרם הוא קוצא דאות ד', בחינת שער החמישים שסתום ונעלם, ומרומז רק בסוד נקודה של הצדיק האמת, בחינת קוצא דאות ד' דאחד, שהוא בחינת י', שכל החמישה תיבות שהם "שמע ישראל ה' אלקינו ה' נכללים שם" (ליקוטי הלכות, ברכת השחר, ה, ט).

היא נקודת האמונה בה' אחד, ובלעדיה הופך ה"אחד" ל"אחר"; "ועיקר האמונה היא על ידי אמונת חכמים, בחינת ויאמינו בה' ובמשה עבדו, כי אי אפשר להאמין בה' כי אם כשמאמינים במשה עבדו, שהוא אמונת חכמים, כי לגדולתו אין חקר והוא יתברך מרומם ונעלה ונישא מאוד מדעתנו, ואי אפשר להשיג האמונה הקדושה כי אם על ידי הצדיקים האמתיים, שהם מכניסין בנו האמונה הקדושה, וצריכין אנו להאמין בהם ולבלי לסור מדבריהם ימין ושמאל" (ליקוטי הלכות, פסח, א).

עד כדי כך שרבינו "אמר לאחד: כשנפדין חס ושלוש מהצדיקים – כאילו עובדין עבודה זרה. כי איתא בזהר הקדוש שהצדיק הוא קוצא דאות ד', וכשנפדין ממנו חס ושלוש, אזי מפרידין קוצא דאות ד' דאחד (דברים ו, ה) ונעשה חס ושלוש אחר (שמות לז, יד) שהוא אל אחר, כפירות. כי עיקר אמונת הייחוד הוא על ידי הצדיקים האמתיים שהם קוצא דאות ד' דאחד" (שיחות הר"ן, רפב).

עומק העניין הוא:

בשני הפסוקים הראשונים של קריאת שמע, "שמע ישראל" ו"ברוך שם", ישנם 49 אותיות, כנגד מ"ט שערי הקדושה, כשכל אלו השערים מקבלים את כוחם ואורם

"העצה היעוצה לכטל הגאווה, שהיא העבודה זרה... העיקר הוא על ידי התקרבות לצדיקים, כמובא בתיקונים (תיקון כא מ"ה): 'בתרועה דאיהו רוחא, אתעביד אל אחר'; וצדיק הוא בחינת רוחא, כמו שכתוב 'איש אשר רוח בו', ועל ידו נכנע רוח גבוה, אל אחר, ונעשה מאחר – אחד, כי הוא קוצא דאות ד' (שם כא נ"ה); שממנו ארבע רוחות, כמו שכתוב (יהזקאל ל"ז): 'כה אמר ה' מארבע רוחות באי הרוח'. וזה לשון תרועה, לשון (תהלים ב) 'תרועם בשבט ברזל' (שם י"ח וכ"א), כי הוא משבר רוח גבוה, אל אחר, כפירות".

(ליקוטי מוהר"ן ה"א, י)

מה שמפריד בין בית נכנסת לבין – להבדיל אין סוף הבדלות – מסגד, היא האמונה במשה רבינו. שכן גם הערבים מאמינים באל אחד, אך אינם מאמינים במשה רבינו שהוא ראש לכל הנביאים. וכשאין מאמינים במשה, גם אם מאמינים באל אחד, הרי זה כאילו עובדים לאל אחר. שכן, האמונה במשה היא אותה נקודת דיו זעירה, שהופכת את הרי"ש לדל"ת; את ה"אחר" ל"לאחד".

כך גם אצלנו בני ישראל, האמונה בצדיק האמת היא

רבי ראובן יוסף מהייסין תלמיד רבינו

מצאואוהו שוכב חולה במיטתו מבלי יכולת לתעום מאומה או לדבר, ונראה היה שהוא קרוב למיתה. ליבם דווה מאוד לראותו כך והם קיבלו על עצמם שמיד בבואם לציון רבינו, יעתירו בעדו. וכן עשו, ובחסדי שמיים נתקבלה תפילתם.

רבי נחמן מטולטשין, אחיינו של רבי ראובן יוסף – שגדל בביתו לאחר שהתייתם מהוריו (והיות לכך זכה להכיר את מוהר"ת ולהתקרב אליו) – סיפר, שעמד ליד מיטת דודו, ומכוון ממש בשעה שעמדו אנ"ש בבוקר על ציון רבינו בתפילה עבורו, הבחין אצלו בשינוי לטובה, ומאז ואילך שב לאיתנו.

נפטר בסביבות שנת תקצ"ה.

מפסקי הרב, גילו כי אכן טעה בהוראותיו והכשיל את הרבים. הרב נאלץ לברוח מהעיירה מחמת הבושה (ראה בליקוטי מוהר"ן ח"א סא: "על ידי פגם אמונת חכמים, אינו יכול להוציא משפט אמת, ואז יוצא משפט מעוקל").

עוד מסופר, כי אחד מגדולי המתנגדים בהייסין רדף קשות את חסידי רבינו ובמיוחד את רבי ראובן יוסף, עד שגרם לו קלקול בשלום ביתו. בראש-השנה הגיע רבי ראובן יוסף כתמיד, לרבינו. לאחר ראש-השנה נאלץ להישאר ולא נסוע לביתו, עקב הפחד מפני הצפוי לו בעירו. במשך שנה שלימה לא שב לביתו. לאחר יום-כיפור של השנה הבאה, אמר לו רבינו שהוא כבר יכול לחזור לביתו, כי אותו מתנגד כבר אינו בחיים, בהוסיפו: "אמנם כתוב גם ענוש לצדיק לא טוב, אולם משמיים נלחמו בעדי".

ביתו של רבי ראובן יוסף שימש כאכסניה למוהר"ת ולחסידיו ברסלב, ובדרכם לאומן היו לנים אצלו. בספר "ימי מוהר"ת" חלק ב' כ', מספר מוהר"ת כי בטבת תקפ"ב נסע מברסלב לאומן, ועקב השלג הכבד שבת בהייסין "ביום ראשון אכלתי שם באכסניא שלי אצל רבי ראובן יוסף סעודת שחרית" (בכתב היד מובא "אצל ר"י", בכל הדפוסים זה פועה בטעות כרבי יונה, בעוד שהמונה לרבי ראובן יוסף (דן).

שנה אחת, כשנסעו חסידי ברסלב לאומן לקראת ערב ראש-חודש ניסן, וכדרכם הגיעו לבית רבי ראובן יוסף,

בין חסידי רבינו היה רבי ישראל שו"ב, שהיה למדן מופלג והתפרנס ממלאכת השחיטה. חמישה בנים היו לו, וכולם זכו להסתופף בצל רבינו, ביניהם: רבי ראובן יוסף ורבי אברהם אביו של רבי נחמן מטולטשין.

רבי ראובן יוסף, שהיה תלמיד חכם וירא ה', מוזכר בספר "כוכבי אור" בין "אנשי המשא ומתן" שבחסידי רבינו, ש"רובם ככולם היו אנשים כשרים ויקרים, ונפשם נכספה גם כלתה לעבודת ה' יתברך וקבעו עתים לתורה ולתפילה". (פרק אנשי מוהר"ן, ל).

הוא התגורר בעיירה הייסין, שבה גרו עוד חסידים של רבינו. רב העיירה נהג להתנכל להם בכל הזדמנות, והם היו מתאוננים לפני רבינו על כך. פעם אחת, לאחר שרבי ראובן יוסף תינה צערו וצעד חבריו על הסבל שמסב להם הרב, אמר לו רבינו: "לך ועמד ליד פתח בית הרב, ועל כל שאלה שיפסקו, אמור לשואל שיחזור לרב ויאמר לו שאמרת כי ההיפך הוא הנכון, ואל תעייין כלל אם צודק אתה אם לאו, רק תסמוך עלי".

רבי ראובן יוסף האמין ברבינו ועשה בדיוק כהוראתו, גם במקרים בהם לא זכר את פסק ההלכה בנידון. הוא היה שואל את באי בית הרב: "מה פסק הרב?" ולמשמע התשובה היה אומר להם: "הדין הנכון הוא להיפך..."

העיירה רעשה על כך, ולאחר שעיינו הלומדים בכמה

נקודה

עשה עצמך כאילו אתה שמה, ותזכה לשמחה אמיתית.

(עפ"י שיחות הר"ן עד)

"האם הרבי יודע מחשבות?"

כל פעולה שעשה היה מחשב את דרכיו מראש. גם הפעם, כשהתכוון לסגור את הדלת, התבונן וחשב: 'בעצם, מה אני עושה כעת?! אילו פנים יהיו לי כאשר לאחור שיחה שבה ביטל רבינו את כל העולם הזה על הבלי, אני מבקש ישועה דווקא על שטויות כאלו?! הרי הוא יקפיד עלי מאד ויזיכה אותי על פני מדוע אני אטום כל כך...' - - -

מחשבה זו עצרה אותו, והוא נשאר עומד כמרותק למקומו. ופתאום, כאילו ברק הכה במוחו, בדיוק עכשיו עלה לנגד עיניו הויכוח שהיה בינו לבין תלמידו של רבינו, האם הרבי יודע את מחשבות הסובבים אותו אם לא... הוא נרעד מעצם המחשבה שמא רבינו קורא בשעה זו ממש את הרהורי לבו, ואם כך הרי הוא כבר יודע שלמרות שיחתו על הבלי העולם, עדיין לבבו אטום לגמרי עד שעדיין עולה בדעתו מחשבה להזכיר לפניו עניני פרנסה - - -

בד בבד עלתה מחשבה נוספת במוחו: 'בעצם, הרי רבינו גם יודע כי עכשיו אני חושש ממנו שלא יזיכה אותי, כך שאני נחשב בעיניו כמתעתע ועושה עצמי כמי שרחוק מענינים גשמיים... כמה מגונה הדבר...'

והנה קרה משהו שלא השאיר לו כל ספק האם מחשבותיו גלויות לפני רבינו או לא; רבינו פתח את פה קדשו ואמר לו כך: "עבורך כבר דאגתי... אולם אחיך משה יהיה עני מרוד... ואילו חיים שלך - רחמנות גדולה עליו, לא יהיה בידו אפילו קמח לשתב" - - -

מיותר לציין כי הדברים התקיימו עד לאחת; בעוד רבי משה ורבי חיים התמודדו בעניות כל ימיהם, הרי רבי צבי זכה להתאוושש מבחינה כלכלית, ובמשך הזמן אף היה לאיש אמיד, וכפי שמוהר"ת מזכירו במכתביו בתור "הנגיד הוותיק רבי צבי הירש".

הקרובה בה יגיע רבינו לטשערין, כמנהגו להגיע פעמיים בשנה לעיר זו, ואז יבקש ממנו שיתפלל בעדו ויפעל בעבורו ישועה.

ההזדמנות לא אחרה לבוא. עם בואו של רבינו לטשערין, התכנסו כל החסידים בבית האכסניה שלו כדי לקבל את פניו הקדושות, כאשר הפעם גם רבי צבי היה בין הבאים. אולם, עם כניסתו החל רבינו לדבר אל הנוכחים בענייני עבודת הבורא, כשהוא מדגיש את גודל השמות של עסקי העולם הזה, באשר התכלית והעיקר הם אך רק חיי העולם הבא. השיחה הלכה והתארכה, עד שכל השומעים התעוררו מאד להתחדש בעבודת ה'. במשך כל הזמן עמד רבי צבי בצד והמתין.

סוף סוף הסתיימה שיחתו הקדושה של רבינו, התלמידים נפרדו ממנו לשלום, ומתוך סיפוק רב החלו להתפזר איש לביתו. בחדר נשארו רק רבינו וגיסו. כעת כבר התבייש רבי צבי לבקש על גשמיים בנוכחות מי מאנשי הבית, לכן רצה לסגור את הדלת מבפנים בכדי שיוכל לספר בלחש לרבינו את העובר עליו בענייני הגשמיים.

רבי צבי היה ידוע כאיש בעל 'ישוב הדעת', ולפני

יוכח נוקב התנהל בין שניים מיקרי העיר טשערין; מצד אחד רבי צבי, גיסו של רבינו הקדוש (אחיה של הרבנית מרת סאסאי) שבאותה שעה טרם עמד על גדולת לרבינו, כשהוא טוען כי גם אם גיסו הוא צדיק נשגב, הרי לדעתו הוא עדיין לא הגיע למדרגה גבוהה עד כדי כך שיהיה מסוגל לדעת את המחשבות של אנשיו.

מולו עמד אחד מחשובי תלמידי רבינו, שניסה להוכיח לו באותות ובמופתים כי רבינו כל רז לא אניס ליה, וכי הוא יודע גם יודע כל אשר עולה במחשבותיהם של הסובבים אותו.

באותה תקופה נקלעו האחים, גיסו של רבינו, למשבר כספי עמוק. אביהם רבי אפרים מאוסיאטין היה בעל רכוש רב, וכמנהגו גם בנו עסקו במסחר, אך ההצלחה לא האירה להם פנים, וכעת היה רבי צבי שרוי במצוקה גדולה.

אצל רבינו - ידעו הכל - שאין מטריחים אותו על ענייני גשמיים; התלמידים והמשחרים לפתחו היו באים אך ורק כדי לקבל ממנו הדרכה בעבודת ה'. רבי צבי, בתור גיס קרוב, הרשה לעצמו לפנות אליו גם כדי להוושע בעניינים גשמיים. הוא החליט אפוא להמתין להזדמנות

גניזות

מחקרים היסטוריים בחסידות

שאלה: איך יודעים שציון רבינו הוא מקום קבורתו המדוייק?

תשובת הר"ר שמואל מאיר חשין:

לאמיתו של דבר עצם השאלה מיותרת, ואף עדיף היה שלא לעסוק בה כלל. מקום הציון מוחזק ומקודש זה למעלה ממאתיים שנה מואז פטירת רבינו, ומעולם לא פסקו חסידי ברסלב להגיע למקום. אף בשנים הקשות ביותר, בהן נחרב האהל ונעקרו מצבות בית העלמין מסביבו, שמרו החסידים על המקום המדוייק כעל בבת עיניהם. עם זאת, לפעמים טענות מסוג זה גורמות לקרירות מסויימת, וישנם הנוטים להתבלבל מכל שמועה פורחת. אי לזאת יש מקום להעלות על הכתב כמה נקודות, בכדי להוציא מלבם של הספקנים למיניהם.

א. הקביעה המדוייקת שנעשתה לאחר הפצצת המקום בידי הנאצים ימ"ש, היתה בידי רבי זאוול מאומן, שעשה זאת לאחר שהצליח למצוא באדמה את עמודי העץ שתמכו בשעתו באהל הציון. כל ימיו היה הרה"ח ר' יחיאל מויכל דורפמן חוזר ומעיד על כך, וגם העלה זאת על גבי הכתב לזכרון עולם.

ב. כל זקני אנ"ש שעוד זכרו את אומן בתפארתה, ביניהם: ר' יואל שטרקס, ר' נחמן קנלסקי-רוסישער ואחיו ר' בן ציון קניבסקי, ר' נפתלי דובינקי, ר' יצחק גלבר, וכאמור ר' מויכל דורפמן, כמו כן יבדלחט"א ר' נחמן ירוסלבסקי, ר' יעקב גלנט, הרבנית גלבר תחי ועוד - כולם העידו ועדיין מעידים פה אחד שאין כל פקפק בכך שהציון הקדוש נמצא היום במקומו המדוייק כפי שהיה לפני המלחמה.

ג. הרחובות מסביב לציון, כגון רח' בילינסקי, פושקינה ופירוסקה, נמצאים כיום בדיוק באותו תוואי שנמצאו לפני כמאה שנה. הדבר מוכח מהשוואות של צילומי אויר ומפות ישנות. זאת ועוד, בצילום אויר שנעשה בשנת תש"ד, לאחר הפצצת הגרמנים, בולט בית העלמין באומן בצבעו הבהיר, ובהשוואה לצילום אויר ערכני אין שום ספק כי גבולות בית העלמין מסומנים כיום נכונה. לאור זאת, אין כל חשש של טעות במיקום הציון ביחס לבית העלמין.

ד. כשעושים ניתוח מדוייק של התמונה האורגנילית בה נראה האהל על רקע הקלוזי ושאר בתי העיר, תוך השוואת מבנה הקלוזי ומבנה בית הכנסת העירוני, לבין המצב בשטח כיום, מתברר כי ישנה אפשרות לקבוע את הזוית המדוייקת בה עמד הצלם, וניתן גם היום לשחזר תמונה בזוית המסויימת והמדוייקת הזאת. מתמונה זו מתברר באופן מוחלט כי הציון כיום בנוי בדיוק נמרץ על מקומו של האהל הישן.

ה. בתמונה הנ"ל נראים עשרות חסידים עומדים משמאל לאהל ומתפללים. ישנם לפחות כשלושים פסיעות בין האהל לבין ביתן הטהרה הנמצא משמאל, ואשר היה כנראה על גבול רח' בילינסקי. זהו המרחק כיום בין הציון לבין תוואי הרחוב.

לחידודא

חידון השנוע לעצורים

חידה מס' 158

על מה כתב מוהרנ"ת שהוא מצוה גדולה מהכל?

הפתרון לחידה מספר 157

על איזה דבר אמר רבינו שהוא סגולה להתמדה בלימוד תורה?
- **שלא לדבר רעה על שום יהודי** (שיחות הר"ן שי)

זכה בהגרלה לחידה מס' 155, בסך 50 ש"ח נתן סירוטה, רח' לויטס, בית שמש

זכה בהגרלה לחידה מס' 156, בסך 200 ש"ח שמעון ברגשטיין, רח' רשב"י, מודיעין עילית

זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אוצרות ברסלב' 02-9950000. לאחרי בחירת השפה, הקשו 1-9-2-1 והשאירו הודעה. בין הפותרים נמנה עדי יום שני בשעה 12 בלילה. תערוך הגרלה על זכות קניה בסך 50 ₪

התוכחה הראויה

הרב אהרן ישכיל

בליקוטי מוהר"ן ח"ב תורה ח' אומר רבינו הקדוש: "אף על פי שתוכחה הוא דבר גדול, ומוטל על כל אחד מישראל להוכיח את חברו כשרואה בו שאינו מתנהג כשורה, כמו שכתוב: 'הוכח תוכיח את עמיתך' – אף על פי כן, לאו כל אדם ראוי להוכיח, כמו שאמר רבי עקיבא (ערוך טז ע"ב): 'תמה אני אם יש בדור הזה מי שיכול להוכיח'. ואם רבי עקיבא אמר זאת בדורו, כל שכן בדור הזה של עכשיו".

כידוע ישנה מצווה מן התורה "הוכיח תוכיח את עמיתך" השייכת לכל אחד ואחד. אולם יש לדעת באיזה אופן להוכיח; וכמו שאמרו חז"ל על תוכחתו של משה רבינו את בני ישראל לפני פטירתו: "נרדי נתן ריחו" – שע"י התוכחה שלו גילה את הריח הטוב הטמון בבני ישראל.

התוצאה של התוכחה צריכה תמיד להיות על הצד החיובי, כלומר, לעזור לשני לקום מהנפילה שלו ולהראות לו כמה ה' אוהב אותו ועדיין חפץ בו.

רבינו בהמשך התורה הנ"ל מדבר על אמונה, ואומר שהעיקר הוא להאמין בחידוש העולם, כי רק ע"י ז' יוכל לחזור בתשובה. הכוונה במה שאמר 'להאמין בחידוש העולם' בהקשר של התשובה היא, שאנו צריכים להאמין שהאדם מתחדש לגמרי בכל רגע ורגע, וההתחדשות הזו היא חסד גדול מאת ה', כי אלמלא זאת איך היה יכול אדם להשתנות ברגע אחד מרשע לצדיק? אולם לאחר שמאמינים שהבריאה מתחדשת בכל רגע, אזי אפילו אם נופל אדם, הרי ברגע שאחרי כן הוא כבר לא מה שהיה קודם, ולכן הוא יכול ברגע זה להיות צדיק.

לפיכך, מי שחסר לו אמונה זאת, קשה לו מאוד לשוב בתשובה, כי הוא חושב שהעולם שיתחדש לעתיד לבא נאמר רק על זמן רחוק מאד, כפי השגתו. אבל אם היה מאמין שהעתיד לבא הוא ברגע הבא, אזי אפילו אם נפל, הרי ברגע שאחרי כן הינו כבר בריאה חדשה לגמרי, והוא יכול לקום מכל מצב רע ככל שיהיה ולהיות טוב.

לפיכך, כשאדם מוכיח את זולתו באופן שאינו ראוי, שמבאיש ריחו ואומר לו: 'ראה מה עשית! להיכן נפלת! וכן הלאה – לא די שאינו נותן לו תקוה, אלא אף מחליש את תקוותו שעדיין היתה בו לחזור בתשובה על מעשיו, כי בזה שמראה לו את מצבו הקודר מאד, הוא מתייאש לגמרי מלהתחיל מחדש.

תכלית התוכחה הראויה היא אפוא, שיעורר בזולת את הכח הטמון בו, שינסוך בו תקוה שהוא יכול ברגע זה לשכוח מכל העבר ולהתחיל מחדש, וכי אע"פ שנפל למקום שאינו ראוי, ידע כי ה' אוהב אותו ורוצה בתשובתו, עד שיתחזק ויתחדש ברצונותיו הטובים ויזכה לצאת מהרע לגמרי ולחזור בתשובה שלימה.

(משו"ב סתור שיחתי של הרב אהרן ישכיל שלי"ט א"י ניתן להאזין לשיעור הטלא במסגרת השמע של 'אוצרות סרבל' 9950000-02. עברית, 1, 4, 3, 7, 5)

אין עליה בלי ירידה

היום קצר והמלאכה מרובה. אסור לנו לאבד זמן בחיים, עלינו לכסוף להשתוקק ולהשתדל לעלות בכל פעם מדרגה לדרגה בתורה ובעבודת ה'. אבל לפני שעולים מדרגה לדרגה מוכרחים לרדת בירידה כלשהי לצורך העליה, כך שהירידה תתהפך לעליה.

כי כך ברא השי"ת את עולמו, שלפני כל התחדשות וצמיחה מוכרח לבא כליון, כפי שכל זרע בטרם הוא נובט, הוא מרקוב; וכפי שלפני כל יום חדש מוכרח לבוא לילה ולפני הגאולה מוכרחת לבא הגלות.

דבר זה הוא במטרה שהאדם יתחזק בתוך הקושי והנסיון. אמת, גם לעבוד ה' בזמן העליה איננו דבר קל, אך להמשיך לכסוף ולהתפלל ולא להרפות מהשיאופות הנעלות בזמן הירידה – קשה שבעתיים.

זה ענינה של תפלת ערבית שתקין יעקב אבינו להתפלל בלילה, בזמן החושך שקודם לאור שעתיד להפציע למחרת. וזה שנאמר עליו: "ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש" (בראשית כח) ופירש רש"י "ששקעה לו חמה פתאום שלא בעתה". זאת כדי להורות לנו שבעת הירידה והחושך נדמה לאדם כאילו פתאום באמצע היום שקעה לו החמה; שכל החשק וההתעוררות שהיו לו בעבודת ה' כאילו התקרר וכבה, והוא נשאר מבובל בחושך.

אך זהו החלום שהראו או ליעקב: "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה ומלאכי אלוקים עולים ויורדים בו", לאמור, שעבודת ה' היא כמו סולם שעלינו לטפס בו מהארציות עד לשמי רום, אך גם הצדיקים שהם כמלאכים, מוכרחים להיות עולים ויורדים בו, כי רק על ידי שמהויקים מעמד בזמן הירידה זוכים לעליה.

(עפ"י ליקוטי הלכות שילוח הקן, ה')

02-5410100 דרך צדיקים
www.zadikintours.com

שבת חנוכה באומן

ההרשמה בעיצומה!

אורות באומן! החלה ההרשמה לחנוכה

נתיבים טורס
סימולטור | קבר צדיקים | אירועים מחיילים

02-633-8444

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן

מוקד הישועות 1-800-81-81-81

להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן
לישועה והצלחה, לרווח ופנסה, לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

המפיעים																
<p>■ בית שמש ■</p> <p>הר"ר אברהם דוד אגשי ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי'</p> <p>זמת הפצעה וחיכי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>■ בית עילת ■</p> <p>הר"ר יהודה בלמן ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי'</p> <p>זמת הפצעה וחיכי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>■ ירושלים ■</p> <p>משפחת רבינוביץ ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות לע"י</p> <p>הרה"צ ר' אהרן ב"ר שלמה אבינדור זצ"ל</p> <p>נלב"ע ד' כסלו תשמ"ו</p> <p>הנצבה</p>	<p>■ בני ברק ■</p> <p>הרב דן בינדור ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבן נטע זאב שיחי'</p> <p>ומחמתו</p>	<p>■ ירושלים - בית שמש ■</p> <p>הר"ר נתן מנחם רונפלד ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבן שמואל אייזיק שיחי'</p> <p>ומחמתו</p>	<p>■ בית שמש - ירושלים ■</p> <p>הר"ר שמואל מנטל ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן מרדכי שיחי'</p> <p>ומחמתו</p>	<p>■ בית שמש ■</p> <p>הר"ר יעקב ליב שטרן ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן שמעון הלל שיחי'</p> <p>ומחמתו</p>	<p>■ בני ברק - בית עילת ■</p> <p>הר"ר אלישע שור ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן ראובן נתן נטע שיחי'</p> <p>ומחמתו</p>	<p>■ ירושלים ■</p> <p>הרב נתנאל תפילנסקי ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבן שמעון שיחי'</p> <p>ומחמתו</p>	<p>■ בית שמש ■</p> <p>הר"ר יהודה ליב פראנק ה"ח, הר"ר שמואל הרביץ ה"ח</p> <p>הר"ר מרדכי זאב גולדנבסקי ה"ח, הר"ר נתן פשר ה"ח</p> <p>הר"ר ישראל נתן רונבלט ה"ח</p> <p>הר"ר שמואל מאיר פראנק ה"ח</p> <p>הר"ר נתן צדוק פראנק ה"ח</p> <p>הר"ר יהודה ליב ציציק ה"ח</p> <p>הר"ר ישראל נתן פראנק ה"ח, הר"ר זאב פראנק ה"ח</p> <p>הר"ר משה פראנק ה"ח, הר"ר בנימין פראנק ה"ח</p> <p>תרמו והפיצו 4000 גליונות</p> <p>לע"י אביהם / חותנם</p> <p>הרה"צ ר' יעקב בן הרה"צ ר' נחום יצחק שמעון פראנק זצ"ל</p> <p>נלב"ע ס' כסלו תשנ"ט ת.צ.ב.ה.</p>	<p>■ בית שמש ■</p> <p>הר"ר שמעון בן מדי שפירא ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבת שחתי'</p> <p>זמת הפצעה וחיכי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>■ בית שמש ■</p> <p>הר"ר אלעזר מרדכי קלפטי ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי'</p> <p>זמת הפצעה וחיכי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>■ בית שמש ■</p> <p>הר"ר ישראל יעקב פלנבוס ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הבר-מצוה לבנו מאיר שלמה י' לבנו מאיר שלמה י'</p> <p>זמת הפצעה וחיכי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>■ ירושלים ■</p> <p>הר"ר יעקב ריכר ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שחתי'</p> <p>זמת הפצעה וחיכי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>■ ירושלים ■</p> <p>הר"ר יצחק יעקב זילבר ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבת שחתי'</p> <p>זמת הפצעה וחיכי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>■ ירושלים ■</p> <p>הר"ר אברהם ישעיהו פוסקמבור ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבת שחתי'</p> <p>זמת הפצעה וחיכי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>■ ירושלים ■</p> <p>הר"ר אפרים פישל קעיסנגר ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבת שחתי'</p> <p>זמת הפצעה וחיכי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>

מגוון מסלולים החל מ-\$499

מגוון מסלולים - אפשרות לטיסות משולבות - נסיעות פנים < אש"ל מלא ברמה גבוהה > מחירים משתלמים במיוחד!

שבת חנוכה באומן

בסטנדרט השירות של אירופנים

להדליק את הנשמה...

רח' מלכי ישראל 16 ירושלים | מוקד אירופנים: 02-800-80-80